

РЕШЕНИЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯ СЪД (втори състав)

11 февруари 2009 година *

По дело T-25/07

Iride SpA, установено в Торино (Италия),

Iride Energia SpA, установено в Торино,

представявани от адв. L. Radicati di Brozolo, адв. M. Merola и адв. C. Bazoli,
avocats,

жалбоподатели,

срещу

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-жа E. Righini
и г-н G. Conte, в качеството на представители,

ОТВЕТНИК,

* Език на производството: италиански.

с предмет отмяната на Решение 2006/941/ЕО на Комисията от 8 ноември 2006 година относно държавната помощ С 11/06 (ex № 127/05), която Италианската република възнамерява да осъществи в полза на АЕМ Torino (ОВ L 366, стр. 62) под формата на субсидии, предназначени да обезщетят невъзвръщаемите разходи в енергийния сектор, доколкото, от една страна, тя прави извод, че става въпрос за държавна помощ, и от друга страна, подчинява съвместимостта на помощта с общия пазар на условието АЕМ Torino да възстанови предходните помощи, отпуснати в рамките на режима в полза на предприятията, наречени „общински“,

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ (втори състав)

състоящ се от: г-жа I. Pelikánová (докладчик), председател, г-жа K. Jürimäe
и г-н S. Soldevila Fragoso, съдии,

секретар: г-н J. Palacio González, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 1 юли 2008 г.,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

- 1 Жалбоподателите Iride SpA и Iride Energia SpA са съответно холдинговото дружество на групата Iride и неговото дъщерно дружество, действащо в сектора на електроенергията и топлоенергията. Тази група се явява резултат от осъщественото на 31 октомври 2005 г. сливане между AEM Torino SpA и AMGA SpA. Жалбоподателите са станали получатели на разглежданите в настоящото дело мерки вследствие извършените при сливането непарични вноски от AEM Torino, което е притежавало съоръженията, към които са насочени посочените мерки.

Предходни помощи

- 2 Вследствие на подадена през 1997 г. жалба Комисията приема на 5 юни 2002 г. Решение 2003/193/ЕО относно държавна помощ за освобождаване от данъци и заеми при преференциални условия, предоставена от Италия на предприятия за обществени услуги, чийто акционерен състав е с мажоритарно публично участие (ОВ L 77, стр. 21, наричано по-нататък „решението за освобождаване от данъци“). В това решение Комисията констатира, че освобождаването от данъци и заемите, предоставени от Италианската република в полза на предприятията, наречени „общински“, са незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар и разпорежда възстановяването на тези помощи от предприятията получатели. С Решение от 1 юни 2006 г. по дело Комисия/Италия (С-207/05, непубликувано в Resueil) Съдът установява, че като не е изпълнила решението относно освобождаването от данъци, Италианската република не е изпълнила своите задължения.

- 3 На 18 юли 2000 г. италианските власти в съответствие с член 88, параграф 2 ЕО уведомяват Комисията за държавна помощ, свързана с възстановяването на невъзвръщаемите разходи (наречени „трудно възстановими разходи“) вследствие транспонирането на Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 27, 1997 г., стр. 20) в полза на групата ENEL и на други дружества, на които са били преотстъпени бивши съоръжения на ENEL. АЕМ Torino е притежавало дялово участие от 8 % в дружествения капитал на едно от тези дружества, Edipower SpA. Комисията обявява тази помощ за съвместима с общия пазар по смисъла на член 87, параграф 3, буква в) ЕО с решение от 1 декември 2004 г. (наричано по-нататък „Решението ENEL“), в приложение на своето Съобщение за методологията за анализиране на държавните помощи, свързани с трудно възстановимите разходи.

Спорна мярка

- 4 На 21 март 2005 г. италианските власти в съответствие с член 88, параграф 2 ЕО уведомяват Комисията за нова държавна помощ, свързана с възстановяването на трудно възстановимите разходи в полза на АЕМ Torino (наричана по-нататък „спорната мярка“).
- 5 Спорната мярка се е определяла от поредица национални разпоредби. Така в Декрета на Министъра на промишлеността, търговията и занаятите от 26 януари 2000 г. (GURI № 27 от 3 февруари 2000 г.) относно общите разходи, свързани с електрическата мрежа, се предвижда в член 2, параграф 1, буква а), че част от тези общи разходи представлява „обезщетяването на производствено-разпределителните предприятия за трудно възстановимите разходи“.
- 6 Що се отнася до финансирането на обезщетяването, предоставено във връзка с трудно възстановимите разходи, Autorità per l'energia elettrica e il gas (Орган за електроенергията и газа, наричан по-нататък „АЕЕГ“) с Решение № 238/00 от

28 декември 2000 г. (редовна притурка на GURI № 4 от 5 януари 2001 г.) открива в Изравнителната каса за енергийния сектор (наричана по-нататък „CCSE“) специфична сметка, захранвана от прихода, получаван от прилагането на определен компонент („А 6“) от тарифата за електроенергия, в тежест на всички крайни клиенти.

- 7 Накрая, с Декрет на Министъра на икономиката и финансите от 10 март 2005 г. трудно възстановимите разходи по отношение на АЕМ Torino се определят в размер на 16 338 000 EUR.

Досъдебна процедура

- 8 В месеците, следващи уведомлението за спорната мярка, Комисията отправя поредица искания за информация до италианските власти, за да провери дали АЕМ Torino се е ползвало от незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар държавни помощи и ако това е така, дали АЕМ Torino е спазвало задължението си за възстановяване. Тези искания са се позовавали по-специално на помощите, представляващи предмет на решението за освобождаване от данъци.
- 9 В отсъствието на задоволителен според нея отговор Комисията с решение от 4 април 2006 г. започва предвидената в член 88, параграф 2 ЕО процедура във връзка със спорната мярка (наричано по-нататък „решението за започване“). В това решение Комисията уточнява, първо, че по нейно мнение спорната мярка е представлявала държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, второ, че тази помощ е съответствала на критериите, посочени в Съобщението за трудно възстановимите разходи, но трето, че в конкретния случай тази помощ не е можела да се обяви за съвместима с общия пазар, доколкото АЕМ Torino по

всяка вероятност се е възползвало от незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар държавни помощи и все още не ги е възстановило.

- 10 Решението за започване е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 17 май 2006 г. (ОВ С 116, стр. 2). В това решение Комисията приканва заинтересованите страни да представят своите становища в едномесечен срок от тази публикация. На Комисията обаче не е представено никакво становище — нито от италианските власти, нито от АЕМ Torino, нито от трети заинтересовани лица.
- 11 С Решение 2006/941/ЕО от 8 ноември 2006 година относно държавната помощ С 11/06 (ex № 127/05), която Италианската република възнамерява да осъществи в полза на АЕМ Torino (ОВ L 366, стр. 62, наричано по-нататък „обжалваното решение“), Комисията приключва процедурата по член 88, параграф 2 ЕО. В това решение тя по същество приема, че спорната мярка е представлявала съвместима с общия пазар помощ, но че при все това съгласие за помощта не е можело да бъде дадено, преди Италианската република да ѝ предостави доказателство, че АЕМ Torino не е било получател на помощите, посочени в решението за освобождаване от данъци, или евентуално доказателство, че АЕМ Torino е възстановило посочените помощи с лихвите за забава.

Производство и искания на страните

- 12 На 30 януари 2007 г. жалбоподателите подават настоящата жалба в секретариата на Първоинстанционния съд.

13 Жалбоподателите молят Първоинстанционния съд:

- да отмени обжалваното решение, доколкото то квалифицира спорната мярка като държавна помощ, както и доколкото това решение „спира изплащането на помощта“, докато Италианската република представи доказателство за възстановяването от АЕМ Togino на помощите, представляващи предмет на решението за освобождаване от данъци,

- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

14 Комисията моли Първоинстанционния съд:

- да отхвърли жалбата,

- да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

15 Жалбоподателите излагат две правни основания, изведени, от една страна, от нарушаването на член 87, параграф 1 ЕО и, от друга страна, от незаконосъобразността на „спирането на изплащането на помощта“.

По първото правно основание, изведено от нарушаването на член 87, параграф 1 ЕО

- 16 Първото правно основание се разделя на две части. Жалбоподателите оспорват квалифицирането на спорната мярка като държавна помощ, доколкото не били изпълнени условието за финансиране чрез държавни ресурси и условието за предоставяне на предимство на получателите.
- 17 Освен това в рамките на своето първо правно основание жалбоподателите се позовават на други две твърдения за нарушение, а именно липсата на разследване и липсата на мотиви на обжалваното решение. В действителност обаче, тъй като тези твърдения за нарушение не се отнасят до нарушаване на член 87, параграф 1 ЕО, те ще бъдат разгледани поотделно, съответно като трето и четвърто правно основание.

По първата част на първото правно основание, свързана с условието за финансиране чрез държавни ресурси

— Доводи на страните

- 18 Жалбоподателите по същество поддържат, че спорната мярка не включва държавни ресурси, а води единствено до прехвърляния между спадащи към частния сектор икономически субекти, а именно крайните потребители на електроенергия, от една страна, и електроразпределителите, от друга страна.

- 19 Всъщност италианската система за покриване на трудно възстановимите разходи от юридическа гледна точка се очертавала като предвиждаща задължение, възложено от държавата на категория частни лица, а именно крайните потребители на електроенергия, да прехвърлят определени суми на друга категория частни лица, а именно предприятията — получатели на обезщетяването на трудно възстановимите разходи. Жалбоподателите подчертават, че от тази гледна точка разглежданата система не се различава от задължение за закупуване по предварително определени минимални цени, което не попада в приложното поле на член 87 ЕО, дори ако в конкретния случай прехвърлянето на финансови ресурси между частните лица задължително се извършва посредством открита в СССЕ сметка, а не пряко.
- 20 Според жалбоподателите СССЕ изпълнява само функцията на обикновен счетоводен посредник между частните лица, на които е възложено паричното задължение, и лицата, които са получатели на съответните суми, което не ѝ позволявало дори за кратък период да разполага с депозирани суми.
- 21 Комисията твърди, че прехвърляните суми представляват държавни ресурси, тъй като СССЕ, която ги инкасира и осигурява преразпределението им, е публична организация, и че държавата може да разполага с така събраните суми.

— Съображения на Първоинстанционния съд

- 22 Член 87, параграф 1 ЕО прогласява за несъвместима с общия пазар, доколкото засяга търговията между държавите-членки, всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки.

- 23 На първо място обаче от практиката на Съда следва, че само предимствата, които са предоставени пряко или непряко посредством държавни ресурси се считат за помощи по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО. Действително, установеното в тази разпоредба разграничение между „помощ, предоставена от държава“ и „чрез ресурси на държава“ не означава, че всички предимства, предоставяни от дадена държава, представляват помощи, независимо от това дали са финансирани чрез държавни ресурси или не, а цели единствено да включи в това понятие предимствата, които са предоставени пряко от държава, и тези, които са предоставени посредством публична или частна организация, определена или учредена от същата държава (вж. Решение на Съда от 13 март 2001 г. по дело PreussenElektra, C-379/98, Recueil, стр. I-2099, точка 58 и цитираната съдебна практика).
- 24 В конкретния случай е безспорно, че въпросните суми в рамките на спорната мярка са били най-напред събирани от частни лица, а именно всички потребители на електроенергия, после депозирани в откритата при CCSE сметка, преди да бъдат най-накрая прехвърлени на АЕМ Torino, което е частно предприятие. Безспорно е също, че CCSE е публична организация, определена от италианската държава, за да способства обезщетяването на трудно възстановимите разходи да достига до предприятията получатели.
- 25 На второ място, относно понятието за държавни ресурси следва да се напомни, че от съдебната практика на Съда произтича, че член 87, параграф 1 ЕО обхваща всички имуществени средства, които публичните власти могат ефективно да използват, за да подкрепят предприятия, без да бъде релевантно дали тези средства спадат постоянно или не към патримониума на държавата. Ето защо, макар съответстващите на въпросната мярка суми да не са постоянно притежавани от публичните власти, обстоятелството, че те остават непрекъснато под публичен контрол и следователно на разположение на компетентните национални власти, е достатъчно, за да бъдат квалифицирани те като държавни ресурси (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 май 2000 г. по дело Франция/Ladbroke Racing и Комисия, C-83/98 P, Recueil, стр. I-3271, точка 50 и Решение от 16 май 2002 г. по дело Франция/Комисия, C-482/99, Recueil, стр. I-4397, точка 37).

- 26 В конкретния случай жалбоподателите твърдят, че спорната мярка се оприличава на разглежданата в делото, по което е произнесено Решение PreussenElektra, посочено по-горе, в което Съдът приема, че възложеното на частни електроснабдителни предприятия задължение да закупуват по фиксирани минимални цени произведената от възобновяеми енергийни източници електроенергия не води до никакво пряко или непряко прехвърляне на държавни ресурси на предприятията, които произвеждат този вид електроенергия (точка 59).
- 27 Следва да се отбележи обаче, че в делото, по което е произнесено Решение PreussenElektra, посочено по-горе, освен въвеждането на правното задължение за закупуване по минимална цена държавата не е играла никаква роля в събирането и/или преразпределянето на разглежданите средства: съответстващите на покупната цена суми са били директно прехвърляни между спадащи към частния сектор икономически субекти, а именно електроразпределителните предприятия, от една страна, и производителите на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, от друга страна. В конкретния случай, напротив, приходът от прилагането на компонент А 6 от тарифата за електроенергия се получава и управлява по специфична сметка от CCSE, която е публична организация, преди да бъде преразпределен в полза на получателя, а именно АЕМ Torino.
- 28 Ето защо с оглед на цитираната в точка 25 по-горе съдебна практика разглежданите суми трябва да се квалифицират като държавни ресурси, тъй като те не само са постоянно под публичен контрол, но и са собственост на държавата.
- 29 Всъщност, що се отнася, на първо място, до публичния контрол, Комисията изтъква, без жалбоподателите да ѝ противоречат, че CCSE е можела да използва наличните по нейната сметка А 6 суми, за да покрива временно дебитно салдо по други сметки. Освен това Комисията цитира случай, при който италианските власти чрез министерски декрет са предназначили част от наличните по посочената сметка суми за цели, различни от тази, за която те са били депозирани. Ето защо следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите,

според който CCSE упражнявала единствено функцията на обикновен счетоводен посредник и според който депозирането на разглежданите суми по тази сметка на CCSE не ѝ позволявало да разполага с тях дори временно. Несъмнено, жалбоподателите изтъкват, че италианската държава в случая е действала не по собствена инициатива, а с цел да се съобрази с общностните разпоредби и че промяната на предназначението на тези суми в сравнение с първоначалното им предназначение е водела единствено до невъзможността те да бъдат възстановени на тези, които неоснователно са ги изплатили. Това обаче не поставя под съмнение извода на Комисията в това отношение, според който италианската държава има възможността — ако това се окаже необходимо или уместно — да разполага с наличните по сметка А 6 на CCSE суми, като по-специално променя предназначението им.

30 На второ място, що се отнася до собствеността върху депозираните по сметка А 6 на CCSE суми, макар жалбоподателите да отричат, че те принадлежат на самата CCSE, те не обясняват в своите писмени изявления на кого принадлежат те, като се ограничават до това да твърдят, че въпросните суми все пак принадлежат на „електроенергийната система“. По време на съдебното заседание, вследствие на поставен от Първоинстанционния съд въпрос, жалбоподателите уточняват, че крайните потребители на електроенергия са оставали собственици на споменатите суми.

31 Corte suprema di cassazione (италианският Върховен касационен съд) обаче приема в Решение (събрание на гражданските колегии) № 11632/03 от 3 април 2003 г., че CCSE не е притежавала правосубектност, отделна от тази на италианската държава, и че именно последната е трябвало да се счита за собственик на изплащаните на CCSE суми. В точки 4.3—4.7 от посоченото решение Corte suprema di cassazione прави задълбочен анализ на въпроса за правосубектността на CCSE, базиран върху разглеждане на приложимите в тази област правни разпоредби, както и върху съдебната практика, свързана с подобни случаи по италианското право. Corte suprema di cassazione стига до извода, че CCSE е държавен орган и че сумите, които са ѝ били изплащани — макар да произхождат от частни лица и да са предназначени за частни предприятия, — са собственост на държавата.

32 Изтъкнатите от жалбоподателите в репликата доводи за оспорване основателността на това съдебно решение и значението му за настоящото дело не са убедителни.

33 На първо място, жалбоподателите изтъкват, че по завършилото със споменатото решение дело Corte suprema di cassazione е бил призован да се произнесе по юридически въпроси, различни от тези, разглеждани в настоящия случай. Всъщност според тях Corte suprema di cassazione се е произнесъл относно естеството на нарушение, с което членовете на италианската Междуведомствената комисия по цените (CIP) при упражняването на своите функции са нанесли вреда на публичните приходи, съхранявани от CCSE. В този контекст Corte suprema di cassazione бил движан от желанието да накаже във всяка хипотеза въпросните лица. Прогласените от Corte suprema di cassazione принципи не трябвало следователно да се прилагат по абстрактен начин към други обстоятелства, без да се отчита контекстът, в който те са прогласени.

34 Независимо обаче от основателността на предположенията на жалбоподателите относно мотивите, лежащи в основата на разглежданото съдебно решение, неговите констатации относно държавното естество на въпросните ресурси не биха могла да се считат за неотделими от обстоятелството, че Corte suprema di cassazione се е произнесъл по дело от областта на наказателното право, а не гражданско или административно дело. Всъщност тъй като наказателното право, и по-специално разпоредбите относно счетоводната измама, които са били разглеждани в завършилото със споменатото решение дело, имат за цел да защитават правата, които физическите или юридически лица извеждат от гражданското право или от административното право, титулярите на въпросните сметки трябва при всяко положение да се определят въз основа на гражданското право или на административното право. При това положение констатациите в съдебното решение на Corte suprema di cassazione относно липсата на правосубектност на CCSE и собствеността на средствата, депозирани по управляваните от нея сметки, следва да се прилагат като цяло, дори извън наказателната област.

35 На второ място, жалбоподателите твърдят, че правната уредба, приложима в делото, по което е произнесено решението на Corte suprema di cassazione, междуременно е изцяло изменена. В това отношение те посочват по-специално създаването със закон от 1995 г. на АЕЕГ, на който са възложени правомощията, упражнявани преди това от CIP, както и Решение № 70/97 на АЕЕГ, в което

последният за първи път прокара ясно разграничение между тарифата за електроенергия, включително нейните допълнителни такси, и приходите на държавата. Според жалбоподателите преди либерализацията на сектора, включваща това последно изменение, различните компоненти на тарифата за електроенергия са позволявали да се захванва бюджетът на ENEL в качеството му на публична организация, което е довело до това те да се възприемат като публични ресурси, докато по силата на датиращи от 1992 г. правни разпоредби ENEL междуременно е било преобразувано в акционерно дружество.

36 Първоинстанционният съд счита, че тези доводи се опровергават от доводите, изтъкнати от Комисията. Всъщност относно поемането на задачите на CIR от AEEG изглежда очевидно, че тъй като упражняваните правомощия не са изменени, няма значение дали определянето, управлението и предназначението на допълнителните такси към тарифата за електроенергия са възложени на независим административен орган като AEEG или на междуведомствена комисия като CIR. Що се отнася до обстоятелството, че ENEL в качеството му на получател на допълнителните такси към тарифата за електроенергия, представляващи предмет на решението на Corte suprema di cassazione, вече не е публична институция, както основателно изтъква Комисията, следва да се констатира, че върховният италиански съдебен орган подчертава, че фактът, че въпросните суми са предназначени за обезщетяването на предприятия, няма никакво значение във връзка с принадлежността им на държавата. От посоченото съдебно решение е видно също, че обстоятелството, че AEEG прокара разграничение между предназначенията за общия държавен бюджет допълнителни такси, от една страна, и тези, които се изплащат по открита при CCSE блокирана сметка и са предназначени за обезщетяването на предприятия, от друга страна, не изключва вторите да стават собственост на държавата, след като бъдат изплатени на CCSE.

37 На последно място, жалбоподателите оспорват, че от факта, че CCSE е подчинена на държавната счетоводна система, може да се изведе заключението — както го прави Corte suprema di cassazione, — че наличните средства по сметка А 6 на CCSE са публични средства. Всъщност юридическият характер на средствата не зависи от публичния или частния характер на организацията, при която те са депозирани. При всички положения AEEG, който е можел свободно да избира банковата институция, на която да повери управлението на специфичната сметка, избрал CCSE просто по причини, свързани с целесъобразност.

- 38 Достатъчно е в това отношение да се отбележи, че Първоинстанционният съд не е компетентен да поставя под въпрос тълкуването на италианското национално право, извършено от Corte suprema di cassazione.
- 39 Следователно депозираните по сметка А 6 при CCSE суми принадлежат на италианската държава и последната може да се разпорежда с тях. Ето защо в съответствие с принципите, разработени от цитираната в точка 25 по-горе съдебна практика, те трябва да се квалифицират като държавни средства.
- 40 Поради това първата част на първото правно основание трябва да се отхвърли като неоснователна.

По втората част на първото правно основание, свързана с условието за предоставяне на предимство

— Доводи на страните

- 41 Жалбоподателите поддържат, че спорната мярка не отговаря на условието, свързано с предоставянето на предимство на предприятието получател, и че Комисията не предоставя никакво обяснение в това отношение в обжалваното решение.

- 42 Според тях спорната мярка позволява на предприятията получатели да възстановят разходи, които са фиксирани разходи, свързани с инвестиции, извършени в съответствие с наложени от държавата задължения преди либерализирането на пазара, и които те не успяват да покрият само чрез техните приходи, генерирани от продажбата на електрическа енергия на либерализирания пазар. Ето защо тук не ставало въпрос за икономическо предимство, а за мярка, целяща да избегне това предприятия да бъдат наказани единствено поради факта че преди либерализирането на пазара са се съобразили със стратегическите указания на властите — ситуация, която се равнявала на това да се предостави предимство на конкурентните предприятия, които не е трябвало да понесат цената на такива нерентабилни инвестиции.
- 43 Според жалбоподателите трудно възстановимите разходи не са разходи, които нормално обременяват бюджета на предприятията по смисъла на общностната съдебна практика относно държавните помощи, щом при нормална ситуация на отворен за конкуренция пазар никое предприятие не е извършило инвестициите, довели до трудно възстановимите разходи. Ето защо не можело да става въпрос за произтичащо от спорната мярка предимство, а по-скоро за отстраняването на неблагоприятно в конкурентен план положение, което се явява резултат от прилагането на предходния режим.
- 44 Жалбоподателите следователно изтъкват, че Комисията трябвало да докаже, че спорната мярка надхвърля обикновеното покриване на трудно възстановимите разходи и представлява допълнително предимство за получателите. Това обаче в конкретния случай било изключено, тъй като сумите, които те следвало да получат, били изчислени въз основа на разликата между фиксираните разходи на съоръжението и приходите, които биха могли да се получат от продажбата на електроенергия.
- 45 Комисията изтъква, че тъй като спорната мярка се изразява в това на АЕМ Torino да се прехвърли сума в размер на 16 338 000 EUR, която не представлява насрещна престация за осъществени в полза на държавата или местната власт престации, а е предназначена за покриване на разходите, които нормално следва да се понесат от посоченото предприятие, става въпрос за предимство по смисъла на общностното право относно държавните помощи.

— Съображения на Първоинстанционния съд

- 46 Според постоянната съдебна практика, за да се прецени дали дадена държавна мярка представлява държавна помощ, следва да се определи дали предприятието получател получава икономическо предимство, което не би получило при нормални пазарни условия (Решение на Съда от 11 юли 1996 г. по дело SFEI и др., C-39/94, Recueil, стр. I-3547, точка 60 и Решение на Съда от 29 юни 1999 г. по дело DM Transport, C-256/97, Recueil, стр. I-3913, точка 22; Решение на Първоинстанционния съд от 13 юни 2000 г. по дело EPAC/Комисия, T-204/97 и T-270/97, Recueil, стр. II-2267, точка 66).
- 47 В конкретния случай не се спори по това, че спорната мярка предвижда прехвърлянето на АЕМ Torino на сума от 16 338 000 EUR. Следователно въпросът, който възниква, е дали това прехвърляне е икономическо предимство, което това предприятие не би получило при нормални пазарни условия, както твърди Комисията, или става дума само за възстановяване спрямо АЕМ Torino на нормални пазарни условия по отношение на конкурентните предприятия, които не е трябвало да понесат трудно възстановими разходи, както изтъкват жалбоподателите.
- 48 Отговорът на този въпрос зависи от тълкуването, дадено на понятието „нормални пазарни условия“ в контекста на либерализацията на пазара за производство на електроенергия. Според Комисията настъпилите в този контекст изменения представляват част от развитието, което икономическите оператори е трябвало да очакват при нормални пазарни условия, или поне посочените оператори не са могли да имат никакви оправдани правни очаквания относно запазването на съществуващата правна уредба. Напротив, жалбоподателите по същество поддържат, че нормалните пазарни условия предполагат стабилността на правната уредба или поне защитата на правните очаквания, които те са вложили в такава стабилност, по-специално когато предприятията са се оказали подтикнати, ако не и задължени от държавата, да пристъпят към определени инвестиции, както било в конкретния случай.

49 Първоинстанционният съд счита, че мнението на Комисията е убедително.

50 Всъщност в една демократична държава, също както в една пазарна икономика, правната уредба може да се промени по всяко време. Като се има предвид общата ориентация на икономическата политика на Европейската общност към отваряне на националните пазари и поощряване на търговията между държавите-членки, това се отнася с още по-голямо основание до случаите, при които — както в настоящия случай — предходната правна уредба е предвиждала националната и/или регионалната изолираност на даден пазар, така че да се създават монополни положения. От това следва, че отварянето на пазар, който преди това е бил изолиран, като извършеното в рамките на Директива 96/92, не би могло да се квалифицира като аномалия по отношение на нормалните пазарни условия.

51 Ето защо следва да се констатира, че произтеклото вследствие на Директива 96/92 изменение на правната уредба в електроенергийния сектор се вписва в нормалните пазарни условия и че когато АЕМ Togino е извършило инвестициите, довели до разглежданите трудно възстановими разходи, то е поело нормални рискове, които са присъщи на евентуални изменения в законодателството, както изтъква Комисията.

52 Несъмнено е вярно, че във всяка система, спадаща към правовата държава, предприятията, както всеки индивид, имат право на защита на оправданите си правни очаквания. В конкретния случай обаче не е необходимо да се разглежда дали жалбоподателите са могли основателно да претендират защита на правните очаквания, които са вложили в стабилността на правната уредба относно електроенергийния сектор.

53 Всъщност, на първо място, както основателно изтъква Комисията, жалбоподателите не привеждат никакъв довод, който да е в състояние да подкрепи твърдението им, според което италианските власти ги задължили да се съгласят с инвестициите, довели до трудно възстановимите разходи, за които се отнася спорната мярка.

54 На второ място, защита на правните очаквания, които жалбоподателите са вложили в стабилността на правната уредба относно електроенергийния сектор, всъщност в конкретния случай е осигурена, тъй като Комисията преценява в обжалваното решение, че спорната мярка представлява съвместима с общия пазар държавна помощ, при единственото условие предварително да се възстановят помощите, за които се отнася решението за освобождаване от данъци. Това допускане на съвместимостта на спорната мярка се вписва в линията на поведение, обявена от Комисията в нейното известие относно методологията за анализ на държавните помощи, свързани с трудно възстановими разходи, в което тя посочва, че би могла да има „положително отношение към тези помощи, доколкото нарушението на конкуренцията се уравновесява от техния принос за реализирането на общностна цел, която пазарните сили не биха могли да постигнат“, и че приема, че „помощите, насочени към компенсиране на трудно възстановимите разходи, могат по принцип да се ползват от дерогацията, предвидена в член 87, параграф 3, буква в) [ЕО]“.

55 Тъй като обаче жалбоподателите действително са се ползвали от защита на правните очаквания, които са вложили в стабилността на правната уредба относно електроенергийния сектор, не би могло да се допусне те да претендират тази защита да бъде оказана по определен начин вместо по друг, а именно посредством изключване на спорната мярка от понятието за помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО вместо чрез декларация за съвместимост на тази мярка съгласно член 87, параграф 3, буква в) ЕО.

56 Поради това втората част на първото правно основание трябва да се отхвърли като неоснователна.

По третото правно основание, изведено от липса на разследване

Доводи на страните

- 57 Жалбоподателите изтъкват правно основание, изведено от липсата на разследване по отношение на квалифицирането на спорната мярка като държавна помощ.
- 58 Комисията твърди, че третото правно основание е недопустимо.

Съображения на Първоинстанционния съд

- 59 Съгласно член 44, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд исквата молба или жалбата трябва да съдържа кратко изложение на изложените правни основания. Това посочване трябва да е достатъчно ясно и точно, за да позволи на ответника да подготви защитата си, а на Първоинстанционния съд — да се произнесе по иска или жалбата, ако е необходимо, без да разполага с други данни. Поради това исквата молба или жалбата трябва да сочи изрично в какво се изразява правното основание на иска или жалбата, така че само неговото абстрактно обявяване не отговаря на изискванията на Процедурния правилник (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, T-224/00, Recueil, стр. II-2597, точка 36 и цитираната съдебна практика).

60 В конкретния случай жалбоподателите не излагат това правно основание нито в писмените си изявления, нито в съдебното заседание, така че единственото указание относно представеното от тях трето правно основание се изразява в абстрактното му формулиране в заглавието на първото им правно основание. Макар по време на съдебното заседание те да посочват вследствие на зададен от Първоинстанционния съд въпрос, че изложението на това правно основание трябвало да бъде намерено в изложенията им относно другите правни основания, уместно е да се напомни, че Първоинстанционният съд не следва да търси във всички посочени в подкрепа на едно правно основание данни дали тези данни могат да бъдат използвани и в подкрепа на второ правно основание (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 27 септември 2006 г. по дело *Roquette Frères/Комисия*, T-322/01, *Recueil*, стр. II-3137, точка 209).

61 Поради това третото правно основание трябва да се отхвърли като недопустимо.

По четвъртото правно основание, изведено от липса на мотиви

Доводи на страните

62 Жалбоподателите изтъкват, че обжалваното решение е неправомерно, тъй като нито то, нито решението за започване съдържат обяснение на причините, които са накарали Комисията да стигне до извода, че спорната мярка представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО. Твърдяната липса на мотивиране, засягаща обжалваното решение, не можела да се компенсира с направеното там позоваване на Решението ENEL. Всъщност това решение не засягало мерките, приети в полза на предприятията, наречени „общински“, които се разглеждат в конкретния случай.

63 На последно място, жалбоподателите считат, че дори Решението ENEL да се вземе предвид с оглед мотивирането на обжалваното решение, съществуват сериозни недостатъци в мотивирането. По-специално италианската система за покриване на трудно възстановимите разходи там била анализирана неточно и изводите, направени от Комисията въз основа практиката на Съда относно парафискалните такси, били погрешни.

64 На първо място, Комисията напомня, че италианското правителство, което е адресат на обжалваното решение, е направило уведомление за спорната мярка съгласно член 88, параграф 3 ЕО, квалифицирайки я като държавна помощ, точно както в случая с помощите, във връзка с който е произнесено Решението ENEL. В обжалваното решение тя следователно се ограничила да потвърди юридическата квалификация, дадена от италианското правителство. На второ място, в обжалваното решение Комисията като цяло потвърдила предварителните изводи, оповестени в решението за започване, по което нито Италианската република, нито АЕМ Тогіно са формулирали становища. На трето място, правната уредба на спорната мярка била идентична с тази в Решението ENEL, което Комисията изрично уточнила в обжалваното решение.

65 При тези обстоятелства Комисията счита, че добре известният както на италианското правителство, така и на АЕМ Тогіно контекст, в светлината на който следва да се преценява мотивирането на обжалваното решение, обхваща не само решението за започване, но и Решението ENEL, чието мотивиране позволявало ясно да се разбере обосновката, довела до извода, че спорната мярка е била финансирана с държавни ресурси. Освен това, като се има предвид, че нито италианските власти, нито АЕМ Тогіно са представили становища относно съдържащите се в решението за започване предварителни изводи, Комисията счита, че обжалваното решение е можело да бъде мотивирано накратко.

Съображения на Първоинстанционния съд

- 66 Според постоянната съдебна практика мотивирането на даден акт трябва да съответства на неговото естество и ясно да разкрива обосновката на институцията, която е негов автор, така че да позволи на заинтересованите лица да разберат основанието на акта и на съда да контролира основателността му, без обаче да се изисква той да уточнява всички релевантни правни и фактически обстоятелства, тъй като въпросът дали удовлетворява член 253 ЕО се преценява както с оглед текста на този акт, така и с оглед на неговия юридически и фактически контекст (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 15 юни 2005 г. по дело Regione autonoma della Sardegna/Комисия, T-171/02, Recueil, стр. II-2123, точка 73 и цитираната съдебна практика).
- 67 В конкретния случай относно самото обжалвано решение е вярно, че в него, що се отнася до квалифицирането на спорната мярка като държавна помощ, Комисията се ограничава до единственото изречение, според което тя „е констатирала, че разглежданата мярка трябва да се счита за държавна помощ“.
- 68 Следва да се подчертае обаче, че обжалваното решение е прието в контекст, добре известен както на италианското правителство, така и на жалбоподателите, и че то се нарежда в постоянна практика по вземане на решения.
- 69 В това отношение, на първо място, следва да се отбележи, че самото италианско правителство в уведомлението си от 21 март 2005 г. (вж. точка 4 по-горе) квалифицира спорната мярка като държавна помощ.

- 70 На второ място, следва да се констатира, че в конкретния случай юридическият и фактически контекст на обжалваното решение обхваща освен решението за започване и Решението ENEL, на което изрично се прави позоваване в точка 5 от решението за започване и в съображение 5 от обжалваното решение. По-специално Комисията посочва в съображение 5 от обжалваното решение, че спорната мярка „се основава на аналогична мярка, одобрена от Комисията“, като уточнява, че ставало въпрос за мярката, представляваща предмет на Решението ENEL.
- 71 Решението ENEL обаче съдържа в точка 3.1 подробно излагане на причините, поради които Комисията счита, че представляващите негов предмет мерки са били държавни помощи. Там тя обяснява по отношение на всяко от прогласените в член 87, параграф 1 ЕО условия в какво според нея се изразява тяхното изпълнение във връзка с разглежданата мярка. Тези обяснения са по-скоро кратки, що се отнася до критериите за селективност, за засягане на търговията между държавите-членки и за предоставено на получателите предимство, но са по-задълбочени, що се отнася до критерия за финансиране чрез държавни ресурси, което отразява разликите в степента на трудност при преценката на всеки от тези критерии за посочената мярка. Първоинстанционният съд счита, че тези обяснения сами по себе си представляват достатъчно мотивиране с оглед цитираната в точка 66 по-горе съдебна практика.
- 72 Тъй като обаче не става въпрос за мотивиране относно спорната мярка, а за мотивиране относно друга мярка, която несъмнено разкрива сходен характер, следва да се провери и релевантността на това мотивиране за преценката на спорната мярка, като се отчитат разликите между двете разглеждани мерки. Всъщност жалбоподателите оспорват, че Решението ENEL може да се взема предвид в качеството на мотивиране на обжалваното решение, тъй като не се отнася до мерките в полза на предприятията, наречени „общински“, които се разглеждат в настоящия случай, а само до мерки в полза на други предприятия, по-специално принадлежащите към групата ENEL и други дружества, които са приели бивши съоръжения на ENEL (вж. точка 3 по-горе).

- 73 В това отношение следва да се констатира, че мерките, разглеждани в преписката, по която е прието Решението ENEL, и в преписката, довела до обжалваното решение, почиват върху едни и същи юридически основания по италианското право, както е видно от точка 2.1 на Решението ENEL и от точка 4 на решението за започване. Следва да се отбележи също, че предприятията получатели принадлежат към един и същ икономически сектор, а именно този на производството и/или разпределението на електроенергия, че посочените мерки и в двата случая са предназначени за покриване на трудно възстановимите разходи, свързани с либерализирането на пазара на електроенергия вследствие транспонирането на Директива 96/92, и че начините за събиране и разпределяне на разглежданите суми са идентични, тъй като и в двата случая посочените суми са събирани от всички крайни потребители на електроенергия чрез прилагане на същия компонент А 6 от тарифата за електроенергия, после управлявани от CCSE по специфична сметка, преди да бъдат накрая изплатени на предприятията, които са получатели по мярката.
- 74 Освен това свързаността между двете мерки се засвидетелства и от обстоятелството, че в точка 2.1 от Решението ENEL Комисията подчертава, че трудно възстановимите разходи на предприятията, наречени „общински“, сред които тя изрично посочва АЕМ Torigo, щели да представляват предмет на отделна национална правна уредба и че последната щяла да бъде предмет на следващо уведомление и решение. Също така в точка 5 от решението за започване Комисията изрично се позовава на обстоятелството, че трудно възстановимите разходи, свързани с предприятията, наречени „общински“, навремето не са представлявали предмет на Решението ENEL.
- 75 От изложеното дотук следва, че двете мерки разкриват такава степен на свързаност и сходство, че представеното мотивиране за квалифициране на едната като държавна помощ показва достатъчно ясно следваната от Комисията обосновка относно квалифицирането на другата, така че да позволи на жалбоподателите да разберат нейното основание и на съда да контролира основателността ѝ, в приложение на съдебната практика, посочена в точка 66 по-горе. Изглежда впрочем, че жалбоподателите са били в състояние да осигурят защитата си въз основа на документите и данните, намиращи се на тяхно разположение, тъй като в жалбата оспорват *in extenso* мотивите на Решението ENEL.

76 На последно място, доколкото жалбоподателите изтъкват, че дори Решението ENEL да се вземе предвид с оглед мотивирането на обжалваното решение, италианската система за покриване на трудно възстановимите разходи там била анализирана само неточно и от него били направени погрешни изводи, следва да се напомни, че липсата или недостатъчността на мотиви представлява изведено от съществено процесуално нарушение правно основание, което само по себе си е отделно от правното основание, изведено от неточността на мотивите на обжалваното решение, чийто контрол спада към разглеждането на основателността на това решение (Решение на Първоинстанционния съд от 7 ноември 1997 г. по дело Cipeke/Комисия, T-84/96, Recueil, стр. II-2081, точка 47). Този довод на жалбоподателите обаче се отнася само до точността на мотивите по същество. Поради това не би могъл да се постави под съмнение фактът, че Комисията е изпълнила своето задължение за мотивиране в обжалваното решение.

77 Ето защо четвъртото правно основание трябва да се отхвърли като неоснователно.

По второто правно основание, изведено от незаконосъобразността на „спирането на изплащането на помощта“

78 Второто изтъкнато от жалбоподателите правно основание се разделя на две части, изведени съответно от липсата на релевантност на Решение на Съда от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия (C-355/95 P, Recueil, стр. I-2549) и Решение на Първоинстанционния съд от 13 септември 1995 г. по дело TWD/Комисия (T-244/93 и T-486/93, Recueil, стр. II-2265, наричано по-нататък „съдебната практика Degendorf“) за разглеждането на конкретния случай и от липсата на преценка на нарушението на конкуренцията, произтичащо от натрупването на предходните помощи и спорната мярка.

По първата част на второто правно основание, отнасяща се до релевантността на съдебната практика Deggendorf

— Доводи на страните

79 Жалбоподателите по същество поддържат, че „спирането на изплащането“ на държавна помощ в приложение на посочената по-горе съдебна практика Deggendorf предполага съчетанието на три условия: на първо място, получените помощи трябва да са били обявени за незаконосъобразни, на второ място, трябва да е разпоредено тяхното възстановяване и на трето място, дружеството получател трябва да се е въздържало да изпълни това разпореждане. В конкретния случай обаче в решението за освобождаване от данъци Комисията само осъдила една схема за помощи, без обаче да идентифицира предприятията получатели и без да определи точните суми, които те е трябвало да върнат. Не съществувало следователно нареждане за възстановяване, с което жалбоподателите не са се съобразили.

80 Те добавят, че не можело да им се търси отговорност за евентуално неоправданото забавяне, с което Италианската република разпоредила възстановяването на помощите, посочени в решението за освобождаване от данъци. Според жалбоподателите, ако се приеме, че такова забавяне може да оправдае „спирането на изплащането“ на нова съвместима помощ според съдебната практика Deggendorf, това означавало на тази мярка да се придаде съдържание с ясно изразен репресивен характер, което по никакъв начин не е желано от съдиите, при това в отсъствието на каквото и да било юридическо основание в общностното право.

81 Комисията изтъква, на първо място, че тя следва да разглежда не поведението, възприето от предприятието получател по отношение на нареждането за възстановяване, а поведението на съответната държава-членка и на второ място, че според нея в конкретния случай АЕМ Torino се е възползвало от незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар помощи, които италианската държава е била длъжна да възстанови. В това отношение Комисията напомня, че

Италианската република е осъдена от Съда за това, че не е възстановила в определените срокове помощите, спадащи към системата за освобождаване от данъци (Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе).

— Съображения на Първоинстанционния съд

82 Най-напред следва да се напомни, че член 88, параграф 2, първа алинея ЕО възлага на Комисията отговорността да прилага под контрола на общностния съд специална процедура, като организира постоянното наблюдение и контрола на помощите, които държавите-членки възнамеряват да въведат (Решение на Съда от 14 февруари 1990 г. по дело Франция/Комисия, С-301/87, Recueil, стр. I-307, точка 16 и Решение на Съда от 4 февруари 1992 г. по дело British Aerospace и Rover/Комисия, С-294/90, Recueil, стр. I-493, точка 10). По-специално в областта на преценката на съвместимостта с общия пазар на помощите съгласно член 87, параграф 3 ЕО Комисията разполага с широко правомощие за преценка, чието упражняване включва оценки от икономическо и социално естество, които трябва да бъдат извършвани в общностен контекст (Решение по дело Франция/Комисия, посочено по-горе, точка 49). Когато Комисията разглежда съвместимостта на дадена държавна помощ с общия пазар, тя трябва да взема предвид всички релевантни фактори, включително при необходимост вече преценения в предходно решение контекст, както и задълженията, които това предходно решение е можело да възложи на държава-членка (Решение на Съда от 3 октомври 1991 г. по дело Италия/Комисия, С-261/89, Recueil, стр. I-4437, точка 20).

83 В съдебната практика Deggendorf Съдът извежда оттам заключението, че Комисията не превишава правото на преценка, с което разполага, когато — сезирана с проект за помощ, която държава-членка възнамерява да отпусне на предприятие — тя вземе решение, с което обявява тази помощ за съвместима с общия пазар, но под условието за предварително възстановяване от предприятието на предходна незаконосъобразна помощ, поради ефекта на натрупване на въпросните помощи (вж. в този смисъл Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, точки 25—27).

84 Следваната от жалбоподателите обосновка произтича от погрешно тълкуване на Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, и от непознаване характеристиките на процедурата за контрол на държавните помощи, доколкото тази обосновка се изразява в схващане на посочената процедура от гледна точка на връзката между предприятието получател и Комисията, а не от гледна точка на връзката, която в действителност съществува в това отношение между държавата-членка и Комисията. Този погрешен подход води жалбоподателите до това да считат, че според споменатата съдебна практика решението, с което незаконосъобразните предходни помощи се обявяват за несъвместими и се разпорежда тяхното възстановяване, има за предмет помощите, които предприятията получатели действително са получили и които не са върнали.

85 Следва обаче да се напомни, че приетите от Комисията решения в областта на държавните помощи имат за адресати единствено и само съответните държави-членки (вж. член 25 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), както и Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 45). Следователно в рамките на отчитането от нея на всички релевантни фактори, включително на вече преценения в предходно решение контекст, както и на задълженията, които тя е могла да възложи на държава-членка в това предходно решение, в приложение на посочената по-горе съдебна практика (Решение по дело Италия/Комисия, точка 20) Комисията разглежда единствено задълженията на съответната държава-членка, съдържащи се в такова решение, а не тези, които евентуално могат да произтичат от него за дружеството получател. Освен това, както основателно подчертава Комисията, в областта на държавните помощи тя никога не адресира нареждания за възстановяване до предприятия, а винаги до държавите-членки, които на свой ред трябва да възложат на предприятията получатели възстановяването на получените суми.

86 В това отношение обстоятелствата по конкретния случай следователно не се отличават от тези по преписката, във връзка с която е постановено Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе. По-специално в двете преписки Комисията констатира, че съответната държава-членка е предоставила несъвместими с общия пазар помощи, без Комисията да е дала предварителното си съгласие, и разпорежда тяхното възстановяване от предприятията получатели — нареждане, с което разглежданите държави-членки не са се съобразили.

- 87 Единствената разлика между двете преписки се изразява в обстоятелството, че в преписката, във връзка с която е постановено Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, незаконосъобразната предходна помощ е била индивидуална помощ, представляваща предмет на решение на вниманието на съответната държава-членка, разпореждащо възстановяването на изчислени с точност помощи от един-единствен получател, докато в конкретния случай разглежданите незаконосъобразни предходни помощи са спадали към схема за освобождаване от данъци, чиято точна полза за предприятията получатели не е могла да бъде определена и изчислена в решението за освобождаване от данъци поради липсата на сътрудничество от италианските власти.
- 88 Тази разлика обаче не би могла да обоснове неприлагането в конкретния случай на разрешението, възприето в съдебната практика Deggendorf. Най-напред, както изтъква Комисията, тази съдебна практика отговаря на необходимостта да се избегне ефектът на натрупване на невъзстановените помощи и на предвижданите помощи, което би предоставило на предприятието незаконосъобразно конкурентно предимство, което би нарушило конкуренцията в степен, противоречаща на общностния интерес (Решение от 13 септември 1995 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, точка 83). Тази необходимост е идентична, независимо дали става въпрос за индивидуална помощ или за помощ, отпусната по силата на схема за помощи.
- 89 В това отношение следва отново да се подчертае, че липсата на точни указания от Комисията относно предприятията — получатели по незаконна схема, и относно точните суми, които те са получили, не засяга валидността на нареждане за възстановяване, нито представлява пречка за неговото изпълнение, доколкото, от една страна, съответната държава-членка се намира в най-добра позиция за получаване на тези данни и от друга страна, при липса на сътрудничество от съответната държава-членка Комисията е оправомощена да вземе решение въз основа на информацията, с която разполага (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 14 януари 2004 г. по дело Fleuren Compost/Комисия, T-109/01, Recueil, стр. II-127, точки 48—51 и цитираната съдебна практика).
- 90 В конкретния случай Комисията изтъква, без жалбоподателите да ѝ противоречат, че в преписката, довела до решението за освобождаване от данъци, въпреки нейните повтарящи се искания нито Италианската република, нито АЕМ Torino са се възползвали от възможността да представят данни относно конкретното положение на АЕМ Torino във връзка с възстановяването на

разглежданите помощи. По-специално те никога не представили данни, показващи, че АЕМ Torino поради присъщи на особения му случай причини не е било задължено за такова възстановяване. Следователно от данните, с които е разполагала, Комисията направила извод, че АЕМ Torino се е възползвало от незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар помощи и че процедурата за възстановяване е започнала, но не е завършила.

91 Освен това, макар жалбоподателите да изтъкват, че анализът на индивидуалното им положение е бил необходима предпоставка, за да може да се разпорежи възстановяването на предходните помощи, трябва да се констатира, че тази задача се е падала на Италианската република в рамките на процедурата за възстановяване на национално равнище. Всъщност Съдът приема, че в областта на възстановяването на помощи, отпуснати по силата на схема за помощи, задължението държава-членка да изчисли точния размер на подлежащите на възстановяване помощи, по-специално когато това изчисление зависи от данни, за които тя не е уведомила Комисията, се вписва в по-широката рамка на задължението за лоялно сътрудничество, което взаимно обвързва Комисията и държавата-членка при прилагането на нормите от договора в областта на държавните помощи. Освен това, в случай че държава-членка има съмнения относно самоличността на адресатите на нарежданията за възстановяване, тя може да представи тези проблеми на преценката на Комисията (вж. в този смисъл Решение на Съда от 13 юни 2002 г. по дело Нидерландия/Комисия, C-382/99, Recueil, стр. I-5163, точки 91 и 92). Критиките на жалбоподателите по отношение на липсата на анализ на тяхното индивидуално положение би трябвало следователно да се отправят към Италианската република, а не към Комисията.

92 За сметка на това неправомерното въздържане на Италианската република от съобразяване с нейните задължения в това отношение, потвърдено в конкретния случай от Съда в Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, не би могло да попречи на Комисията да изведе от намиращите се на нейно разположение данни всички последици, които се налагат по отношение съвместимостта на нови помощи, които Италианската република възнамерява да отпусне на същото предприятие. Всяко друго разрешение всъщност би означавало да се възнаграждават държавите-членки, които, след като са отпуснали незаконосъобразни помощи, не зачитат освен това и своето задължение за лоялно сътрудничество, и по този начин да се лиши от ефективност системата за контрол на държавните помощи.

93 Следователно първата част на второто правно основание трябва да се отхвърли като неоснователна.

По втората част на второто правно основание, отнасяща се до липсата на преценка на ефекта на нарушение на конкуренцията, произтичащ от натрупването на предходните помощи и на спорната мярка

— Доводи на страните

94 Жалбоподателите по същество поддържат, че Комисията не е спазила задължението си да докаже потенциално отрицателните последици за конкуренцията от натрупване на незаконосъобразните предходни помощи и новата помощ, както и задължението ѝ да идентифицира пазара, на който се проявяват тези последици.

95 Според тях Комисията е била задължена да обясни по какви причини новите помощи, които сами по себе си са съвместими с общия пазар, не е можело да бъдат изплатени, доколкото са били в състояние да породят нарушение на конкуренцията, ако бъдат кумулирани с невъзстановените предходни помощи. Жалбоподателите отхвърлят всеки опит на Комисията да ги накара да поемат доказателствената тежест за ефекта на натрупване на помощите и по този начин да постави посочените в член 87, параграф 3 ЕО дерогации в зависимост от допълнително условие. Всъщност смисълът на съдебната практика *Deggendorf* не бил разрешаването на помощта да се подчини на ново формално условие, което не било предвидено нито в Договора за ЕО, нито във вторичното право и което следователно било незаконосъобразно.

96 Според жалбоподателите не можело да се приеме, че Комисията отказва да извърши такъв анализ под предлог, че не разполага с всички необходими данни за тази цел. Обстоятелството, че Комисията не е била в състояние да определи размера на твърдените незаконосъобразни предходни помощи, произтичало от направения от нея избор да не разглежда индивидуалното положение на съответните предприятия в решението за освобождаване от данъци и по абстрактен начин да приеме решение относно дадена схема за помощи. Евентуалните слабости при изпълнението на такова решение на национално равнище не оправомощавало Комисията да упреква за това получателите, като се позовава на съдебната практика *Deggendorf* в рамките на разглеждането на други помощи.

97 Комисията счита, че в конкретния случай коректно е приложила разрешението, разработено в съдебната практика *Deggendorf*. По-специално тя напомнила съмненията, които е изразила в решението за започване, позовавайки се на тази съдебна практика, отнасящи се до риска от нарушения на конкуренцията в резултат от ефекта на натрупване на предходните помощи и спорната мярка, и констатира, че тези съмнения не са били разсеяни нито от Италианската република, нито от АЕМ Torino. Според Комисията при липса на предоставени от Италианската република или АЕМ Torino данни в обратен смисъл тя е имала право да се позове на данните, намиращи се на нейно разположение при приемането на обжалваното решение, за да направи от тях извод, че се запазват нейните съмнения относно риска, присъщ на ефекта на натрупване на въпросните помощи.

98 Според Комисията от Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе (точка 26), е видно, че липсата на ефект на натрупване на нова помощ с невъзстановени незаконосъобразни предходни помощи представлява част от общите условия, позволяващи възползване от една от дерогациите, предвидени от Договора във връзка със съвместимостта на помощите с общия пазар. Ето защо следвало да се прилага постоянната съдебна практика, според която съответната държава-членка е длъжна да представи всички данни, които са от естество да позволят на Комисията да провери, че условията за исканата дерогация са изпълнени.

99 Освен това Комисията отбелязва, че ако възможността да се прилага възприетото в съдебната практика Deggendorf разрешение зависеше от обстоятелството държавите-членки да са приключили процедурите по разследване и да са съобщили на Комисията сведенията относно размера на получените от различните предприятия помощи, това би лишило от ефективност системата за контрол на държавните помощи, „възнаграждавайки“ държавите-членки, които не спазват задължението си за предоставяне на информация и за лоялно сътрудничество.

— Съображения на Първоинстанционния съд

100 Най-напред следва да се напомни, че по силата на постоянната съдебна практика държава-членка, която иска да получи възможност да отпусне помощи в дерогация от правилата на Договора, има задължение за сътрудничество спрямо Комисията, по силата на което по-специално е длъжна да предоставя всички данни, които са от естество да позволят на тази институция да провери, че условията за исканата дерогация са изпълнени (Решение на Съда от 28 април 1993 г. по дело Италия/Комисия, С-364/90, Recueil, стр. I-2097, точка 20, Решение на Първоинстанционния съд от 15 декември 1999 г. по дело Freistaat Sachsen и др./Комисия, Т-132/96 и Т-143/96, Recueil, стр. II-3663, точка 140 и Решение на Първоинстанционния съд по дело Regione autonoma della Sardegna/Комисия, посочено по-горе, точка 129).

101 Това задължение се разпростира върху потенциалния получател на проектирана помощ. Всъщност е прието, че щом решението за започване на предвидената в член 88, параграф 2 ЕО процедура съдържа достатъчен предварителен анализ на Комисията, излагащ причините, поради които тя изпитва съмнения относно съвместимостта на разглежданите помощи с общия пазар, държавата-членка и потенциалният получател следва да приведат данни, които са от естество да докажат, че тези помощи са съвместими с общия пазар, и евентуално да съобщят специфични обстоятелства, свързани с възстановяването на вече изплатени помощи, ако Комисията поиска това (Решение по дело Fleuren Compost/Комисия, посочено по-горе, точка 45; вж. в този смисъл и Решение на Първоинстанционния

съд от 18 ноември 2004 г. по дело Ferriere Nord/Комисия, T-176/01, Recueil, стр. II-3931, точки 93 и 94 и по аналогия Решение на Съда от 24 септември 2002 г. по дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия, C-74/00 P и C-75/00 P, Recueil, стр. I-7869, точка 170).

102 Жалбоподателите изтъкват, че задължението държавата-членка и предприятието получател да предоставят на Комисията данните, които са от естество да докажат съвместимостта на предложената помощ, не можело да се разпростира върху ефекта на натрупване на предходните незаконосъобразни помощи и новите помощи, тъй като този последен критерий не представлява част от условията за посочените в член 87, параграф 3 ЕО дерогации.

103 Този довод не може да бъде приет. Най-напред, с оглед текста на Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, и Решение от 13 септември 1995 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, не би могло да се счита, че Съдът и Първоинстанционният съд са възнамерявали да въведат ново условие за съвместимостта с общия пазар на държавните помощи, което е различно от условията, произтичащи от член 87, параграф 3 ЕО. Напротив, те ясно са приели, че критерият за липса на ефект на натрупване на разглежданата нова помощ с невъзстановени предходни незаконосъобразни и несъвместими помощи произтича от общия преглед на съвместимостта на дадена помощ, към който Комисията трябва да пристъпи, и следователно представлява само един от елементите, които тя следва да вземе предвид в рамките на прилагането на тази разпоредба. Всъщност в точка 56 от Решение от 13 септември 1995 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, Първоинстанционният съд констатира, че когато Комисията разглежда съвместимостта на държавна помощ с общия пазар, тя трябва да взема предвид всички релевантни елементи, включително при необходимост вече преценения в предходно решение контекст, както и задълженията, които е можела да възложи на държава-членка в това решение. Оттук Първоинстанционният съд прави извод, че Комисията е била компетентна да вземе предвид, от една страна, евентуалния ефект на натрупване на предходните помощи и новите помощи и от друга страна, фактът, че обявените за незаконосъобразни предходни помощи не са били възстановени. В точка 26 от Решение от 15 май 1997 г. по дело TWD/Комисия, посочено по-горе, Съдът добавя, че в областта на член 87, параграф 3 ЕО, приложим в спорните решения, Комисията разполага с широко право на преценка, чието упражняване предполага оценки от икономическо и социално естество, които трябва да се осъществяват в общностен контекст.

- 104 От това произтича, че възложеното на държавата-членка и на предприятието, явяващо се потенциален получател на нови помощи, задължение да предоставят на Комисията данните, които са от естество да докажат, че тези помощи са съвместими с общия пазар (вж. цитираната в точка 100 по-горе съдебна практика), се разпростира и върху необходимостта да се установи липсата на ефект на натрупване на новата помощ с предходни незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар помощи, които не са възстановени.
- 105 Остава да се разгледа дали прогласеното от споменатата съдебна практика условие е изпълнено, като се разгледа дали решението за започване съдържа достатъчен предварителен анализ, излагащ причините, поради които Комисията изпитва съмнения относно съвместимостта на разглежданите помощи с общия пазар.
- 106 В това отношение следва да се констатира, че Комисията подробно обяснява в точка 31 и сл. от решението за започване причините, поради които възнамерява в приложение на разработеното от съдебната практика Deggendorf разрешение да постави съвместимостта на спорната помощ в зависимост от предварителното възстановяване на незаконосъобразните помощи, спадащи към схемата за освобождаване от данъци.
- 107 Тя по-специално изтъква в точки 35 и 37 от споменатото решение, че италианските власти не са били в състояние да посочат размера на сумите, които трябва да бъдат възстановени от АЕМ Torino, нито условията и крайните срокове за тяхното плащане и че при тези обстоятелства тя е счела, че не е в състояние да прецени ефекта на натрупване на предходните помощи с новата и нарушенията на общия пазар, които евентуално биха произтекли от това.
- 108 Ето защо е следвало Италианската република, както и АЕМ Torino да представят на Комисията в рамките на официалната процедура по разследване данните, които са от естество да докажат липсата на ефект на натрупване на предходните помощи със спорната мярка и липсата на произтичащи от това нарушения на

общия пазар. Поради това не би могло да се допусне жалбоподателите да упрекат Комисията, че не е доказала в обжалваното решение потенциално отрицателните последици за конкуренцията от натрупване на незаконосъобразните предходни помощи и спорната мярка, тъй като при отсъствието на всякакво сътрудничество от Италианската република и жалбоподателите Комисията не е следвало да издирва данни, доказващи такива последици.

109 Що се отнася до липсата на пазарен анализ, за която жалбоподателите упрекат Комисията, следва да се напомни, че е достатъчно установяването от Комисията на това, че спорните помощи са от естество да засегнат търговията между държавите-членки и нарушават или заплашват да нарушат конкуренцията, без да бъде необходимо — противно на поддържаното от жалбоподателите — да се определя съответният пазар (вж. в този смисъл Решение на Съда от 17 септември 1980 г. по дело Philip Morris Holland/Комисия, 730/79, Recueil, стр. 2671, точки 9—12 и Решение на Първоинстанционния съд от 15 юни 2000 г. по дело Alzetta и др./Комисия, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97—T-607/97, T-1/98, T-3/98—T-6/98 и T-23/98, Recueil, стр. II-2319, точка 95).

110 В конкретния случай, както бе констатирано по-горе, поради липсата на сътрудничество от италианските власти и от АЕМ Torino в качеството на потенциален получател по спорната мярка Комисията не е била в състояние да прецени ефекта на натрупване на предходните незаконосъобразни помощи и на новата помощ, както и евентуалното засягане на конкуренцията, което би могло да произтече от това. Според обосновката обаче, която стои в основата на разрешението, възприето в съдебната практика, цитирана по-горе в точки 100 и 101, жалбоподателите не биха могли да се позовават на факта, че Италианската република не се е съобразила с възложеното ѝ задължение да предостави на Комисията всички данни, позволяващи да се пристъпи към тази преценка, нито дори на липсата на оказано от тях сътрудничество в областта, за да упрекат Комисията в липса на определяне или анализ на съответния пазар, от което подобна преценка би я освободила.

111 Следователно втората част на второто правно основание трябва да се отхвърли.

- 112 Тъй като всички изтъкнати от жалбоподателите правни основания са отхвърлени, жалбата следва да се отхвърли изцяло.

По съдебните разноси

- 113 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноси, ако е направено такова искане. Тъй като жалбоподателите са загубили делото, те трябва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноси в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД (втори състав)

реши:

1) Отхвърля жалбата.

2) Осъжда Iride SpA и Iride Energia SpA да заплатят съдебните разноски.

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 11 февруари 2009 година.

Подписи